

מדינת ישראל
משרד החינוך
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : קיץ תשפ"ד, 2024
היקף הבחינה : 2 יח"ל
מספר שאלון : 997102

אזרחות – שתי יחידות לימוד
הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה : בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון : $(3 \times 10) = 30$ נקודות

פרק שני : $(2 \times 20) = 40$ נקודות

פרק שלישי : $(1 \times 10) = 10$ נקודות

פרק רביעי : $(2 \times 10) = 20$ נקודות

סה"כ 100 נקודות.

ג. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי מרכז ההשכלה :	פרטי הנבחן :										
שם המוסד : _____	מספר הנבחן ברשימה : _____										
שם מרכז הבחינה : _____	שם משפחה + פרטי : _____										
	ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>										
	שם המעריך : _____										
	ציון הבחינה : _____										

בהצלחה!

פרק ראשון (30 נקודות)

לפניכם עשר שאלות. עליכם לסמן את התשובה הנכונה ביותר. לכל תשובה נכונה 3 נקודות.

1. מהו אינו תנאי הכרחי לקיום מדינה?

- א. גבולות
- ב. אוכלוסייה
- ג. נמלים

2. האזרחים בדמוקרטיה עקיפה:

- א. מחליטים בעצמם את ההחלטות בענייני המדינה
- ב. בוחרים ברשימה או נציגים שיקבלו החלטות בענייני המדינה
- ג. אינם רשאים להצביע עבור רשימה

3. בג"ץ, הוא אחד מתפקידי:

- א. הכנסת
- ב. בית המשפט העליון
- ג. היועץ המשפטי לממשלה

4. הכנסת היא:

- א. הרשות המחוקקת
- ב. הרשות המבצעת
- ג. הרשות השופטת

5. שלטון החוק במדינה דמוקרטית

- א. מחייב תחילה את השלטון ואחר כך את האזרחים
- ב. מחייב רק האזרחים
- ג. מחייב את האזרחים והשלטון גם יחד

6. עקרון עריצות הרוב בא למנוע:

- א. מאסירים לקבל חנינה
- ב. מלחוקק חוקים נגד הרוב
- ג. מהרוב לנצל את כוחו הרב על המיעוט

7. עיקרון הגבלת השלטון:

- א. הסכמה בין כל הקבוצות בחברה על עקרונות משותפים
- ב. נועד למנוע מהשלטון במדינה לנצל את כוחו הרב
- ג. נועד לאפשר למפלגת השלטון לשלוט

8. שאילתה היא אחד האמצעים:

- א. של עקרון הסובלנות
- ב. של עקרון הגבלת השלטון
- ג. של עקרון השוויון

9. ערעור על החלטת בית משפט השלום נעשה ב:

- א. בית משפט המחוזי
- ב. בית משפט מיוחד לערעורים
- ג. אין אפשרות לערער על החלטות בית המשפט השלום

10. תפקיד "נציב קבילות הציבור" הוא באחריות:

- א. שר החינוך
- ב. מפכ"ל המשטרה
- ג. מבקר המדינה

פרק שני (40 נקודות)

עליכם לענות על שתיים מתוך ארבע השאלות 11-14. לכל תשובה מלאה 20 נקודות.

11. הזכות לשיווין

- א. הסבירו כיצד מדיניות אבחנה היא יישום הזכות לשיווין. (10 נק')
ב. הסבירו כיצד העדפה מתקנת היא יישום הזכות לשיווין. (10 נק')

12. גישות כלכליות וחברתית

- א. הציגו והסבירו הבדל אחד בין הגישה הליברלית לגישה הסוציאל דמוקרטית. (10 נק')
ב. ציינו והסבירו גורם אחד להיווצרות פערים כלכליים בחברה. (10 נק')

13. מגילת העצמאות

- א. חלקו את מגילת העצמאות לשלושה חלקים. כתבו מה מאפיין כל חלק. (10 נק')
ב. ציינו והסבירו שלושה מאורעות היסטוריים המוזכרים במגילת העצמאות. (10 נק')

14. הרשות השופטת

- א. הסבירו מדוע חשוב שהרשות השופטת תהיה בלתי תלויה וציינו דרך אחת שמטרתה להבטיח את היותה של הרשות השופטת בלתי תלויה. (10 נק')
ב. הציגו והסבירו שתי דרכים לקיום "הזכות להליך הוגן". (10 נק')

פרק שלישי (10 נקודות)

עליכם לענות על שאלה אחת בלבד מן השאלות 15-16. לכל תשובה מלאה 10 נקודות.

15. המדינה מעוניינת לחוקק חוק הקובע כי על בעלי מכוניות ישנות הצורכות דלק רב למסור את המכונית שלהם לגריטה (מחזור מתכת) בתמורה לפיצוי שהמדינה תקבע בעצמה. חלק מבעלי המכוניות הישנות הגישו התנגדות לחוק וטענו שהחוק פוגע בזכויותיהם.

- א. ציינו והסבירו באיזו **זכות** תפגע המדינה לדעת בעלי המכוניות. (5 נק')
ב. נמקו כיצד הזכות עלולה להיפגע על פי האירוע. (5 נק')

16. חייל שהתגייס לצה"ל נשלח לכלא לאחר שסירב לקצר את שיערו הארוך, כפי שנדרש מן החיילים. אימו של החייל התלוננה על המאסר וטענה כי חיילות המשרתות יחד עם בנה רשאיות לגדל שיער ארוך ואילו עליו אוסרים זאת, ובכך נפגעת זכות בסיסית שלו.

- א. ציינו והסבירו על איזו **זכות** ביקשה אימו של החייל להגן? (5 נק')
ב. נמקו את תשובתכם על פי האירוע. (5 נק')

פרק רביעי (20 נקודות)

עליכם לענות על שתיים מתוך ארבע השאלות 17-20. לכל תשובה מלאה 10 נקודות.

17. שלטון מקומי

- א. הסבירו מהי "ועדה קרואה". (5 נק')
- ב. הסבירו כיצד "ועדה קרואה" עלולה לפגוע בזכות הבחירה של תושבי הרשות המקומית. (5 נק')

18. נשיא המדינה

- א. ציינו שני תפקידים של נשיא המדינה, מלבד הסמכות להעניק חנינה. (5 נק')
- ב. לדעתכם, מדוע הוענקה הסמכות להעניק חנינה דווקא לנשיא המדינה? (5 נק')

19. המיעוטים בישראל

- א. ציינו נקודת דמיון אחת ונקודת שוני אחת בין הערבים לדרוזים בישראל. (5 נק')
- ב. הביאו דוגמה אחת כיצד המדינה מנסה להגן על זכויות המיעוטים בישראל. (5 נק')

20. מדינת ישראל כמדינה יהודית

- א. הסבירו כיצד חוק השבות הוא ביטוי להיותה של מדינת ישראל מדינה יהודית. (5 נק')
- ב. הסבירו כיצד דגל מדינת ישראל הוא ביטוי לישראל כמדינה יהודית. (5 נק')

בהצלחה!